

Sygn. akt V U 1561/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2020 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2020 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o składki na ubezpieczenie społeczne

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 4 października 2019 r.

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że wnioskodawca A. D. nie podlegał obowiązkowi opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z przychodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej prowadzonej w (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P.;

Sygn. akt VU 1561/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 października 2019 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził na podstawie art. 83 ust 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 82 ust 3, art. 66 ust 1 pkt c, art. 81 ust 2 i ust 5 pkt 2 i pkt 9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, że za A. D. jako osobę prowadzącą działalność pozarolniczą występuje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia zdrowotne z 2 przychodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej prowadzonej w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz z innej pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

W odwołaniu z 15 listopada 2019 roku A. D. wniósł o uchylenie decyzji z 4 października 2019 roku jako wydanej z naruszeniem umowy spółki z o.o. (...), z naruszeniem przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy kodeks spółek handlowych. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że spółka z o.o. (...) nie jest spółką jednoosobową, a on nie jest jedynym wspólnikiem tej spółki, gdyż w okresie od utworzenia Spółki tj. od 4 lutego 2016 roku do sprzedaży udziałów w Spółce, czyli do dnia 13 czerwca 2019 roku posiadał 95% udziałów, a pozostałe 5% posiadał w w/w okresie drugi wspólnik. Skarżący zaznaczył, że w spornym okresie nie osiągał żadnych przychodów ze Spółki i nieprzerwanie

podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej od 2000 roku pozarolniczej działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. ZUS podniósł, że z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w przypadku iluzorycznego udziałowca, a takim jest udziałowiec posiadający jak w sprawie 5% udziałów, Spółkę należy traktować jako jednoosobową, co oznacza obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu z takiej działalności.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. D. od 1 lipca 2000 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą (...) z siedzibą w P. w zakresie produkcji papieru (...) i tektury (...) oraz opakowań (...) (okoliczność bezsporna).

W dniu 4 lutego 2016 roku A. D. i E. D. (1) zawiązali Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P. Przedmiotem działalności Spółki jest produkcja papieru (...) i tektury (...) oraz opakowań (...). Kapitał zakładowy spółki ustalono na 5000zł., z czego 95 udziałów (po 50zł. każdy, o łącznej wartości 4750zł.) objął A. D. , a 5 udziałów E. D. (1) (po 50 zł każdy, o łącznej wartości 250zł.) Ustalono, że władzami Spółki jest zgromadzenie wspólników oraz zarząd w osobie Prezesa A. D.. Zgodnie z umową Spółki wspólnicy mają prawo do udziału w czystym zysku przeznaczonym do podziału na mocy uchwały zgromadzenia wspólników. Zgromadzenie wspólników może wyłączyć całość bądź część zysku przeznaczonego do podziału i przeznaczyć go na fundusze celowe Spółki.

(dowód: umowa spółki z o.o. rep A nr (...) – k. 10-15 akt ZUS)

W dniu 13 czerwca 2019 roku A. D. sprzedał wszystkie swoje udziały w Spółce z o.o. T.:

- 46 udziałów - E. D. (2) za kwotę 2300zł.

- 25 udziałów – D. C. za kwotę 1250zł.

- 24 udziałów – P. C. za kwotę 1200zł.

(dowód: umowy sprzedaży udziałów – k. 6 – 10 akt)

A. D. w okresie posiadania statusu wspólnika Spółki z o.o (...) opłacał składki na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej od 2000 roku pozarolniczej działalności. Nie opłacał składek na ubezpieczenie zdrowotne jako wspólnik spółki z o.o. (...) (okoliczność bezsporna).

Spółka z o.o. (...) z siedzibą w P. w zeznaniach podatkowych CIT-8 za lata 2016-2018 wykazywała przychody i koszty uzyskania przychodu.

(dowód: pismo Urzędu Skarbowego z 31.07.2019 roku – k. 20 akt ZUS)

A. D. w jako wspólnik Spółki z o.o. (...) nie był nigdy jej pracownikiem (okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący podniósł, że - wbrew stanowisku ZUS - nigdy nie był wspólnikiem jednoosobowej spółki z o.o. Spółka z.o.o. T. od chwili jej założenia w 2016 roku składała się bowiem zawsze z dwóch wspólników: A. D. i E. D. (1). Skarżący był zatem jednym z dwóch wspólników sp. z o.o. (...) przyznał, że posiadał w Spółce 95 udziałów stanowiących 95 % kapitału zakładowego, zaś drugi wspólnik posiadał 5 udziałów stanowiących 5 % kapitału zakładowego. Zdaniem skarżącego okoliczność ta nie ma znaczenia, gdyż od 2000 roku ma tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu w postaci prowadzonej jednoosobowej działalności pozarolniczej.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność z zastrzeżeniem art. 8 i 9 podlegają **obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym**, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z kolei obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego - w myśl art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy z 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r., Nr 164, poz. 1027, ze zm.) - podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami **prowadzącymi działalność pozarolniczą** lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast zgodnie z art. 67 ust. 1 powyższej ustawy obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego uważa się za spełniony po zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego osoby podlegającej temu obowiązkowi zgodnie z przepisami art. 74-76 oraz opłaceniu składki w terminie i na zasadach określonych w ustawie.

W myśl art. 8 ust 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się zarówno osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych (art. 8 ustęp 6 pkt 1 ustawy) jak i wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej (art. 8 ustęp 6 pkt 4 ustawy);

Z treści art. 8 ustęp 6 pkt 1 i 4 ustawy systemowej ZUS wyprowadził wniosek, że wnioskodawca powinien podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z dwóch tytułów tj. zarówno z pozarolniczej działalności jak i z tytułu posiadania statusu wspólnika jednoosobowej spółki z o.o.

ZUS uznał, że w zakresie ubezpieczeń społecznych Spółka z o.o. (...) powinna być traktowana jako spółka jednoosobowa, z uwagi na posiadanie przez wnioskodawcę 95% udziałów Spółki, co czyni z drugiego wspólnika dysponującego 5% udziałów – zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego - wspólnikiem iluzorycznym.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego powołane przez ZUS w zaskarżonej decyzji, odpowiedzi na odwołanie oraz w pismach kierowanych do Sądu w niniejszej sprawie, dotyczy innego stanu faktycznego, a mianowicie stosunku zatrudnienia pracowniczego w spółce, w której pracownik pozostaje większościovym udziałowcem. Zatem w takiej relacji, w której jedyny niemal udziałowiec, reprezentujący spółkę-pracodawcę, piastuje jednocześnie funkcję pracownika, brak jest podstaw do uznania realności tak nawiązanego stosunku pracy z uwagi na brak jednej z konstytutywnych przesłanek, tj. stosunku podporządkowania.

Zaskarżona decyzja nie dotyczy objęcia ubezpieczeniem społecznym wnioskodawcy z tytułu zatrudnienia w spółce na podstawie umowy o pracę, gdzie istotne jest to, czy osoba zatrudniana jest jedynym, czy niemal jedynym wspólnikiem. Wnioskodawca – co w sprawie bezsporne- nigdy nie był zatrudniony przez Spółkę z o.o. (...). Niniejsza sprawa dotyczy tego, czy wnioskodawca podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, który to tytuł jest pochodną sprawowanej przez niego funkcji prezesa w jednoosobowym zarządzie spółki z o.o., której kapitał należy do dwóch wspólników.

W świetle art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych pojęcie "prowadzenie działalności pozarolniczej" jest pojęciem szerszym od działalności gospodarczej określonej w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 zm.), zgodnie z którą działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągle oraz od definicji działalności gospodarczej wyrażonej w art. 3 obowiązującej od 30 kwietnia 2018 roku ustawy prawo przedsiębiorców z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 646) tj. z dnia 11 czerwca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292),, która to ustawa uchyliła ustawę o swobodzie działalności gospodarczej. I tak w myśl art. 3 ustawy prawo

przedsiębiorców działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Do pojęcia działalności gospodarczej w powyższym (wąskim) rozumieniu ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych odwołuje się tylko w art. 8 ust. 6 pkt 1, a w pozostałych punktach tego przepisu wymienia osoby nieprowadzące działalności gospodarczej w ścisłym znaczeniu tego pojęcia. Właśnie w kręgu tych osób znajduje się w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wspólnik jednoosobowej spółki z o.o., który jest objęty obowiązkiem ubezpieczenia bez względu na fakt prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższy przepis został wprowadzony od dnia 1 stycznia 2003 r. ustawą z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 241, poz. 2074 ze zm.), a jego celem było rozszerzenie obowiązku ubezpieczenia społecznego w przypadku wspólników jednoosobowych spółek z o.o., aby nie musieli oni w celu objęcia ubezpieczeniem zawierać umów z własną spółką.

Literalna wykładania art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która ma zastosowanie w niniejszej sprawie, nie wzbudza wątpliwości i jest zgodna z definicją jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wyrażoną w art. 4 § 1 pkt 3 kodeksu spółek handlowych, zgodnie z którym spółka jednoosobowa to spółka kapitałowa, której wszystkie udziały albo akcje należą do jednego wspólnika. W świetle tej definicji niewątpliwie Spółka z o.o. (...) nie mieści się w pojęciu spółki jednoosobowej, w spornym okresie udziały Spółki należały bowiem do dwóch wspólników.

Posiadanie udziałów w spółce z o.o. przez co najmniej dwóch udziałowców, choćby - jak w niniejszej sprawie - jeden z udziałowców posiadał zaledwie 5% udziałów, należy uznać za okoliczność wyłączającą zastosowanie przepisu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 25 lipca 2019 r. III AUa 424/19 stwierdzając, że objęcie udziałów, choćby w nieznacznej części w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przez innych udziałowców wyłącza zastosowanie przepisu art. 8 ust. 6 pkt 4 w stosunku do udziałowca niepozostającego w stosunku pracy.

Skoro zatem poza wnioskodawcą w spornym okresie udziały w Spółce z o.o. (...), posiadała także E. D. (1), to wnioskodawca nie może być uznany za jedynego wspólnika Spółki z o.o. i tym samym podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu z dwóch tytułów tj. z tytułu prowadzonej działalności jako „jedyny wspólnik Spółki z o.o. oraz z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej”. Jedynym tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz zdrowotnemu w okresie posiadania udziałów w spółce z o.o. (...) dla wnioskodawcy była prowadzona przez niego od 2000 roku działalność pozarolnicza.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.